

World Stage Design

2013

Cardiff, Wales, Egyesült Királyság
2013. október 8–15.

Fotók: www.wsd2013.com

Fiatalok felvonulása Cardiff belvárosában

Részlet a kiállításból

Óriási siker volt a világ scenográfusainak angliai seregszemléje. A négyévente megrendezett eseményt fesztivállá varázsolta a nagyszámú diáksereg. A világ legkülönbözőbb országaiból összesereglett egyetemisták színes előadásokkal, performance-okkal mutatkoztak be egymásnak. Hazánkat 18 látványtervezést tanuló hallgató képviselte.

Egyre nyilvánvalóbb, hogy a Prágai Quadrienálé díszlet- és jelmezkiállítása jelentős anyagi megterhelést ró a résztvevőkre. A távoli országok számára a szállítási költségek hátrányosan nagyok. A díszletek, jelmezek kiállítása nem tudja valóságghűen visszaadni az előadásban betöltött szerepüket, a színpadvilágítási és hangfolyamatokat – a hagyományos módon – aligha lehet bemutatni. Ezért vetette fel 2003-ban a *Világ Színpadi Látványtervezése (WSD)* nemzetközi seregszemle gondolatát Eric Fielding amerikai díszlettervező, egyetemi tanár. Az internet lehetőségeit kihasználva született meg – négyéves periódusban – az új pályázati rendszer. A világ bármely részén dolgozó színházi tervezők elektronikus formában küldik be fotó-, videoklip-dokumentációikat munkájukról. A nemzetközi szakteintélyekből álló zsűri a beérkezett pályázatokból választja ki azokat a művészeket, akik részt vehetnek a fotókból, videoprezentációkból, makettekben álló – alacsony költséggel megrendezhető – kiállításon. Ebből a gazdag anyagból a díszlet-, jelmez-, világítás- és hangtervezés, interaktív és új médiák alkalmazása, performance-ok látványtervei, installációk, valamint színházépítészet kategóriákban jutalmazták idén a legjobb alkotókat.

A 2013 eleje óta több mint 600 pályamű érkezett be 52 országból, díszlet-, jelmez-, világítás- és hangtervezés területéről. 100 művet választott be a nemzetközi zsűri a megvalósított kiállításra, amelyet a fesztivál ideje alatt több ezren látogattak meg.

A nemzetközi versenyre az alábbi magyar pályázatok érkeztek be:

– Balázs Juli díszlettervező a F. Kafka: *Amerika* grazi előadásának díszletével;

- Balla Ildikó jelmeztervező a veszprémi *Szentivánéji álom* előadás jelmezeivel;
- A Békéscsabai Jókai Színház különleges színházi terekkel (Gömbszínház, Cirkusz színház, Ibsen Stúdiószínház, Szarvasi Vízi Színház) indult a színházépítészeti kategóriában, Fekete Péter anyagával;
- Csanádi Judit performance-tervező Márton L. *A törött nádszál* egri előadásának látványtervével;
- Egyed Zoltán díszlettervező *A kiskakas gyémánt fél krajcárja* gyerekelőadás díszletével;
- Rátkai Erzsébet jelmeztervező a békéscsabai *Stuart Mária*-előadás kosztümjeivel pályázott.

A valamennyi területen kiemelkedőt alkotók közül az angol *Sophie Jump* nyerte el az aranyérmet a *Like a Fish Out of Water* című előadás létrehozásáért, melynek díszlet- és jelmeztervezője is volt. 2012 júliusában, a kulturális olimpiád egyik eseményeként létrehozott produkciót 10 nap alatt 2 helyszínen 20 telt házas előadáson tekintették meg a nézők. Egy fürdőmedence körül zajló érdekes előadást a nézők kezükben tartott iPod készüléken és a valóságban nézhették. A videón művészek, táncosok, színészek és helyszínek vonultak fel előre felvett – több víz alatt készült – jelenetben, ezek szinkronban illeszkedtek az élő szereplők játékához. A nézőket így vezették a londoni lidók varázslatos világába. (Az előadásról készített 3 perces videó itt megtekinthető: <http://www.youtube.com/watch?v=La1J6UhcycM>)

A Magyar Képzőművészeti Egyetem Látványtervező Tanszékének 18 hallgatója a Campus Hungary pályázatán nyert ösztöndíjból szervezett tanulmányút keretében – tanáraik kíséretében – vettek részt a WSD 2013 rendezvényei.

A diákok beszámolója a tanulmányút szakmai élményeiről:

A World Stage Design a Prágai Quadriennálé párként létesült 2004-ben, a világ díszlet-, jelmez-, világítás- és performance-tervezőinek 4 évente megrendezésre kerülő világkiállítására. Míg a Prágai Quadriennálé 1967 óta létezik, ahol az egyes országok által válogatott díszlet-, jelmez-, világítás- és performance-terveket állítják ki 4 évente Prágában, addig a World Stage Design az egyéni alkotók világversenye, az internetalapú jelentkezés mindenki számára egyénileg adott lehetőség. A beérkezett pályaműveket nemzetközi zsűri értékeli, s az első fordulóban kiválasztják a legkiemelkedőbb 100 művet, amelyeket a megvalósuló kiállításon mutatnak be.

Az idén harmadszor megtartott világkiállítást és fesztivált a 2004-es torontói és a 2009-es szöuli után, idén Cardiffban, Wales

A 2013-as World Stage Design díjazottjai

A fesztiválon részt vevő látványtervezők tehetségének és kreativitásának elismerése a Royal Welsh College & Drama színháztermében rendezett díjkiosztó gálán történt. Arany-, ezüst- és bronzmedállal díjazták a valamennyi területen kiemelkedő műveket, valamint valamennyi kategória legjobb alkotóit.

Valamennyi kategóriában kiemelkedőt alkotó művészek:

Aranyérem: Sophie Jump (UK)
Ezüstérem: Ulla Kassius (Svédország)
Bronzérem: Conor Murphy (Írország)

Sophie Jump

Kategóriadíjak:

Díszlet: Jamie Vartan (UK)	Díjazottak: Lukas Noll (Svédország) Xinglin Liu (Kína)
Jelmez: Simona Rybakova (Cseh Köztársaság)	Díjazottak: Marja Uusitalo (Finnország) Natalya Kolosowsky (USA)
Világítás: Xóchitl Gonzálet Quintanilla (Mexikó)	Díjazottak: I-Hua Kao (Tajvan) Madeleine Sobota (USA)
Hangtervezés, Steven Brown emlékére: Igor Drevalov (Oroszország)	Díjazottak: Karen Lauke (UK) Marcello Pellegrini (Brazília)
Interaktív & Új Média: Tung-Yen Chou (Tajvan)	Díjazottak: Fereshteh Rostampour (USA) Yei-Sheng Wang (Tajvan)
Performansz látványterv: Ulla Kassius (Svédország)	Díjazottak: Ciaran Omelia (Írország) Louise Anne Wilson (UK)
Installáció: David Shearing (UK)	Díjazottak: Ariane Harrison (USA) Jan Strobbe (Belgium)
Átmeneti fenntartható színházépület: Brad Steinmetz és Tim Lai (USA)	

fővárosában rendezték meg. A 10 napos rendezvénynek a Royal Welsh College of Music and Drama adott helyet. Maga az intézmény volt az első szakmai élmény. Az épületegyüttes egy régi kerengős kolostor átalakított épületéből és egy korszerű, 2011-ben átadott, stúdiószínházzal, nagyszínházzal, előadókkal, próbatermekkel és minden technikával felszerelt tanteremmel ellátott épületből áll.

Ebben az évben a scenográfiai területek versenyén felül színházépítészeti pályázatot is kiírtak, könnyen, bárhol felállítható színházépületre. A nyertes pályázatot a fesztivál idején a régi kolostorépület kerengővel ölelt udvarában felépítették. Ez a színházépület több színházi előadásnak is helyet adott.

A reprezentatív előcsarnok a találkozások, a „vásár” helyszíne volt, naponta néhány nemzet iskolái mutatkoztak be, így a Magyar Kép-

zóművészeti Egyetem Látványtervező Tan-
széke is standot nyitott, amely iránt nagy volt
az érdeklődés. Hasonlóképpen nézhettük
meg más iskolák bemutatkozását, amelyek ál-
talában képzésük rendszeréről és művészi, il-
letve művészettudományi teljesítményükről
számoltak be. Széles áttekintést nyerhettünk
a világban folyó scenográfiai képzések és tu-
dományos kutatások tartalmáról.

Az előcsarnokban felállítottak egy szce-

nográfiai szakkönyvesboltot, ahol a világ va-
lamennyi kiadványa megtalálható volt, ezek
ilyen összeállításban történő tanulmányozása
is hozzájárult ahhoz, hogy rátekinthessünk a
világban zajló folyamatokra, törekvésekre.
(Ha nem is tudtuk mindet megvenni, korlát-
lanul tanulmányozhattuk a könyveket.)

A fesztivál gazdag programja reggel 9-től
este 8-ig nyújtott performance-okat, színházi
és táncelőadásokat, workshopokat és külön-

féle szakelőadásokat. Csoportunk együtt vett
részét több programon, néhányat pedig ki-
sebb csapatokban láttunk.

A Russian University of Theatre Arts diákjai
a *Girls* című előadással érkeztek a fesztiválra.
Ez az előadás azért volt különleges, mert szí-
nészek helyett a látványtervező hallgatók
játszották el a darabot, amelyben az általuk
tervezett térelemek, bábok és látványvilág
elevenedett meg. Izgalmas volt látni, aho-
gyan saját eszközeikkel dolgoztak. A tér
alapját egy asztal képezte, erre kerültek a
miniatűr makettek és bábuk. Így a színpadi
téren belül még egy kisebb színpadot hoz-
tak létre az általuk megálmodott miniatűr vi-
lág számára.

Az előadás a címéhez híven női életraka-
szokat, érzelmeket mutatott be nők/lányok
szemén keresztül. Szerelemről, álmokról me-
sélt. Mindezeket az érzéseket gyönyörűen
megkomponált és átgondolt képekben ábrá-
zolták. Így a kevés narratív rész ellenére is vi-
lágosan érthető és szerethető előadást lát-
tunk. A produkcióban fontos szerepet kapott
még a zenei aláfestés, a lassú, tisztán megraj-
zolt mozdulatok és gesztusok, valamint a fé-
nyek. A világítás egyszerű volt, legtöbbször a
szereplők maguk egy közösleges elemlelmá-
pával és annak mozgatásával idézték elő a
fény-árnyék hatásokat.

A darab átgondolt felépítése, a részletek és
jelenetek pontos kidolgozottsága és az, hogy
látványtervezőként mennyire képesek voltak
átélni és elsajátítani a színpadi jelenletet, élet-
re szóló tanulság mindnyájunknak. Csapat-
ként együttműködve, a maketteket, bábokat,
világítást összehangoltan kezelve egy egysé-
ges produkciót tudtak létrehozni. Ez lehetett
talán a legnehezebb, hiszen egy tervező min-
dig kívülről látja a munkáját. Egyszer nekünk
is volt alkalmunk részt venni egy általunk ter-
vezett egyfelvonásos Csehov-darabban, ahol
hasonlóképpen mi is színészként léptünk fel
az általunk tervezett óriásbábokkal. Ezért tud-
juk, milyen nehéz, ugyanakkor meghatározó
élmény egy ilyen előadást átélni. Megerősít-
ett minket abban, hogy a színház különböző
területei áthatják egymást, s az előadásban
kelnek életre. (Boros Dóri)

A *Stolen Heart* című bábelőadást a fesztivál-
nak helyet adó egyetem hallgatói készítették
és adták elő. Ez volt a leglenyűgözőbb előadás
az összes közül, amit a fesztiválon láttam.
A cardiffi egyetemen együtt tanulnak a színé-
szek a zenészek és a tervezők is, ami egy na-
gyon inspiráló környezet lehet, ezt bizonyított-
ta az előadás is. A feldolgozott Grimm-mesék-
ben különböző technikájú és méretű bábok
jelentek meg: kézbáb, óriásbáb, kesztyűbáb és
valós szereplők is. A történet több helyszínen >

The Stolen Heart előadás részlete

Trans-Plantable

› játszódtott az egyetem melletti parkban, ahol ezáltal a környezetet is bevonták a díszletbe. Zenészek, énekesek, színészek, bábosok, mindenki együtt vett részt ebben a darabban, és egy nagyon látványos, felemelő produkciót hoztak létre. Nekünk is inspiráló volt az előadás, számomra legalábbis. A mi szakunkon nehézséget jelent, hogy nem dolgozunk együtt az előadóművészekkel, így a legtöbb tervünk csak terv marad, nem lesz belőle megvalósult produkció. Jó volt látni, hogy ez itt milyen jól működik. (Bobor Ági)

Végre mi is készítünk egy megvalósuló előadást, bár mi leszünk az előadók is, a saját magunk tervezett és elkészített díszletekkel és bábokkal, médiák használatával. Jó volt látni, hogy ez világjelenség.

Szakmai színpad- és épületbejárást kaptunk a Cardiff Millenium Centerben. (Backstage tour.) Kifejezetten nekünk mutatták be a 9 éve épült intézményt. A színpad mérete hasonló a MÜPA Fesztivál Színházához és a Nemzeti Színházhoz. Ellenben a nézőtér sokszorosa mindkettőnek. Megértettük, hogy még egy ilyen kis létszámú, 300 000 lélekszámú város is képes lehet kihasználni egy 2000 férőhelyes színházat, s a színpadhoz arányos lehet egy ilyen nagy nézőtér. A színpad technikai felszereltsége a mi új színházainkhoz képest konzervatív, sem gépi mozgató díszlethúzó, sem alsó gépezet nincs benne. Tanulságos volt látni, s a tapasztaltak sok kérdést vetnek fel.

Vetített média és video

Az IXAGON surface mapper program egyik fejlesztője Axel Jacobson tartott nagyon érdekes, gyakorlatias, példákkal tarkított előadást a video mapping technológiáról. A saját termékükön kívül a konkurencia programjából is hozott példát, rengeteg „kulisszatitkot” árult el a folyamattal kapcsolatban.

Színpadvilágítás

Jurgen Nase a *Szín és a LED-világítás használata* címmel tartott előadást. Az előadás teljes mértékben kapcsolódott eddigi tanulmányainkhoz a technológiák közötti különbségeket és hasonlóságokat érthetően tárgyalta a jelen lévő technikai eszközök segítségével.

Módunk volt a világkiállítás többszöri tanulmányozására, amire nagy szükségünk is volt. Ekkora terjedelem sok időt és elmélyülést igényel. Rálátást kaptunk a legújabb színházi irányzatokra, a helyspecifikus és a közösségépítő színházi műfajok világszínvonalú alkotásaira, s az alkotó folyamatokban a tervező szerepére. (Gelsi Zoltán)

Egyedülálló lehetőség volt ide ellátogatni, és a szakmai programokon részt venni. A ta-

lálkozás a WSD sokszínűségével, nemzetközi palettáról válogató, inspiratív programsorozatával, melyek a szépművészet, a dizájn és az előadóművészet között feszülő határok természetét vizsgálják, életre szóló élmény volt számomra. Építészet, fény- és hangművészet, kosztümök, bábtervezés, média és videoinstallációk, tánc – felfedezések, tervek, minden érzékszervre ható, új és friss gondolatok széles skáláját vonultatta fel a WSD. Nekem több előadást volt lehetőségem látni, meghallgatni, de nagy hatással volt rám a fesztivál szívére képező kiállítás is, mely számos országból gyűjtötte össze az úttörő és innovatív látványterveket. Eredeti jelmezeket, rajzokat és festményeket, fotókat és kellekeket láthattunk összegyűjtve, és ez a rengeteg látnivaló többszöri visszatérésre és inspirációgyűjtésre csábított.

A világkiállítás és fesztivál egyedülálló programján felül két kirándulást is tettünk, ezeken az építészettörténeti tanulmányainkhoz elengedhetetlen élményekben volt részünk. Láttuk Bath Római Fürdőjét, Stonhenge-t és Aveburyt. Wales hazája Dylan Thomasnak, a nagy drámaírónak, emlékmúzeuma világított rá életére és korára.

OISTAT-KONGRESSZUS

A seregszemle jó alkalmat adott az Szenográfusok, Színháztechnikusok és Színházépítésszek Nemzetközi Szervezete (OISTAT) esedékes kongresszusának megtartására.

A kongresszus – többek között – megválasztotta az elnököt és a Végrehajtó Bizottságot. Az elnök ismét *Louis Jansen* (Hollandia) lett. Az új Végrehajtó Bizottság tagjai és azok funkciói: *Aby Cohen* (Brazília) alelnök és a PQ kapcsolattartó, *Duncan Chang* (Tajvan) a másik alelnök, *Sean Crowley* (UK) titkár, *Michael Ramsaur* (USA) pénztárnok, *Marina Raytchinova* (Bulgária) kapcsolattartó az Igazgatótanáccsal, *Bert Determann* (Hollandia) és *Miljana Zekovi* (Szerbia) bizottsági tagok.

Az OISTAT új Végrehajtó Bizottságának tagjai (balról jobbra):

Louis Jansen (Hollandia), *Aby Cohen* (Brazília), *Miljana Zekovi* (Szerbia), *Michael Ramsaur* (USA), *Duncan Chang* (Tajvan), *Sean Crowley* (UK), *Marina Raytchinova* (Bulgária), *Bert Determann* (Hollandia).

Roland Systems Group

East Europe

Koncert

Installáció

Broadcast

Előadás

Oktatás

Előadás

**Professionális
video és audio megoldások
minden területre**

Kapcsolat:
Roland East Europe Kft.
2045 Fővécélis, FSD Park 1.
Tel.: 06 1281 338-041
E-mail: info@rolandee.hu

www.rolandsystemsgroup.hu